

A L I N G

EDUCACIÓN

U A N A

A LINGUA NA EDUCACIÓN INFANTIL: FÁLALLE GALEGO

As nosas palabras. O compango da vida dos nenos. Moitos datos socio-lingüísticos, e moitas evidencias do que observamos arredor nosa poñen de manifesto que, en particular, nos espazos urbanos e cada vez máis nos vilagos "as nosas palabras", en galego, veñen deixando de ser a música da vida que renova as nosas comunidades, as nosas contornas, o cheiro a mañá fresca de primavera con sol.

As familias que gardan con paixón a lingua galega trasladándoa viva de pais e nais a fillos están aí, no rural e no urbano. As mestras e mestres que con consciencia profesional educan e favorecen o desenvolvemento das criaturas 'desde a casa cálida das nosas palabras, que son pan tenro' tamén están aí, por veces contra vento e maré. Unha miga pequena de institucións e de servizos sociais que queren construír o apego, tamén están aí. A uns e mais aos outros podemos velos, sentilos, oílos... pequena gloria e contento, que diría Rosalía.

Porén, aquí están tamén as familias que apagaron a lingua da casa, como un traste vello ou con medo aprendido no franquismo e aínda sostido e adubado hoxe, interrompendo a transmisión interxeracional; como así mesmo aí o están as e os ensinantes despreocupados e insensibles dispostos a 'españolizar' e a facer prácticas de aula que, a miúdo, promoven a selectividade social. Aquí están unha boa parte dos poderes políticos, comerciais, económicos, militares, eclesiásticos ou o chamado *quinto poder*, que non só 'apagan' a lingua galega, senón que tamén a menosprezan, como ben sabemos. E a Xunta de Galicia, co seu Decreto de 2010, que acurralou parte dos esforzos que tamén nos centros urbanos se emprendían en colexios públicos, sobre todo, e especificamente na Educación Infantil, bendicindo desde diversos servizos de Inspección como se esfarelaba o que comezaba a agromar.

Con todo isto, con elementos contrapostos, parece que andamos un paso adiante e outro atrás. Os dous pés non andan a rente, como debes. Pero aínda podemos desenguedellarnos. Aínda podemos andar cos dous pés para adiante; isto é coas nosas palabras, como compango da vida nova.

Como tantos, estamos preocupados e preocupadas, apreciando os signos e as realidades contrapostas. Pagaba a pena reflexionar en voz alta; trazar un certo panorama. E para isto convocamos algúns estudosos no campo da sociolingüística para ofrecérmonos orientacións de traballo á luz dos datos interpretados, e chamamos por educadoras e educadores de diversos lugares e espazos da xeografía humana da Nación para que nos falasen de boas prácticas, porque necesitamos o seu alento. Boas prácticas que na Educación Infantil descubrimos aquí e aló. É posible. Debemos colectivamente vencer o medo; deben os poderes deixar de asediar a lingua galega por activa e por pasiva. Desde a Xunta, dando un xiro case copernicano: unha campaña sostida, ventureira e leda; *Fálalle galego*. Como aquela, nunca outra máis se fixo. Como aquela, pedimos unha continuada e variada, sandando os medos, recuperando a dignidade cívica e democrática, sabendo que a nosa Terra conecta co ancho mundo.

Precisamos sentir sen vergoña as nosas palabras. Precisamos o compango sen a necesidade do heroísmo das condutas militantes, porque se abren vías de auga no barco e chove na casa. Precisamos desenguedellarnos, o que é máis doado do que parece, se coidamos da árbore da dignidade cívica. Á nena Clara (de Séchu Sende) non a deberíamos confundir máis falando dela como 'mi niña'; ela, unha nena coma un caravel.

Manaia, coas prácticas galeguizadoras, en particular, na Educación Infantil. Máis alá.

Máis alá do que agora ocorre, coa insensibilidade dos poderes e de boa parte da Xunta.

Que a todo o mundo lle preste este monográfico da *Revista Galega de Educación*. ■

Consello de Redacción
Coordinación do monográfico

INFANTIL